

HATÁRSZÉLI

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL 7 ÓRAKOR.

Felelős szerkesztő:
MAGYAR BÁLINT.

Szerkesztőség: Rákóczi-ucca 3. sz. Kiadóhivatal: Telek-ucca 5 sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben házhoz szállítva, vidékre postán küldve:
Égész évre 36 K | Negyedévre 9 K
Félévre 18 K | Egyes szám 80 f.
Külföldi előfizetéseknél a postabér megtérülését kérjük

Hirdetések díjazása szorult. — Nyilttér suronkint.

A nyilttéri és hirdetési díjak előre fizetendők.

TELEFON SZ: 37.

UJSÁG

SZILÁNKOK.

NÉHÁNY GONDOLATUNK, illetve néhány gondolatunknak értelmes szavakba való foglalása és leírása sehogyan sem megdöbbentő a mi — egyébként finom és kedves — cenzorunknak. Ugyanazokról a kifejezésekről, illetve értelmes szavakba foglalt igaz gondolatokról van pedig itt szó, amelyek véletlenül olyan természetűek, hogy lépten-nyomon a tollunkra kerülnek és amelyeket a mi cenzorunk — különös figyelemből — állandóan töröl, noha ezek nem is valami különös és csak általunk portált, hanem az egész szlovenszkói és ruszinszkói újságiradalomban már igen régen polgárjogot nyert szavak és kifejezések. Eleinte rettenetesen bosszantott bennünket, hogy csak nekünk nem szabad ezeket megírunk, a mult hét óta azonban határozottan örvendünk neki, mert meggyőződünk róla, hogy lapunk ilyen kiváltságosan gondos cenzurája milyen hatásokat ér el — a mi magyarságunkat védő politikánk javára és a sovinszta cseh politikája nagyobb hátrányára. Egy törtélemből az itteni magyar és ruszin közönség olyant olvasott ki, hogyha a cenzor urnak azt elárulnók, bizonyosan nem törölné ki többet a munkácsi lapokból átvett híreinket, sőt inkább maga toldána meg néhányat. Cenzor ur! Higgye el, hogy ezt a szilánkot nem újságról fogásból, nem is bosszantás céljából, de a legösztömből kárörörméből írta és örömmel vesszük bármikor, ha olyanformán és olyan eredménnyel fogja eszközölni a törleéseket máskor is, mint az elmúlt héten tette. Sic itur ad astra!

NEM ERŐSZAKOLJUK az eredetiséget, szivesen írunk ki más lapokból is közleményeket, illetve gondolatokat. A Kassai Ujság forumistájának egyes följegyzéséből jegyezzük ki a következőket is: „Sok jelenség mutatja, hogy Szlovenszón és Ruszinszón a konszolidáció sehogyan sem akar és tud megindulni, Csehországban pedig ferden megy minden. A rossz kormányzói rendszer, az elhízázott politika az oka annak az általános elégtelenségnek, amely előbb-utóbb forradalmi kitérésekre fog vezetni a különféle nemzetiségek és a különféle társadalmi alakulatok között. Minden szenvedélytől menten, sine ira et studio ha vizsgáljuk a rólunk rendelkező cseh kormány intézkedéseit, az első, ami szemünkbe ölik, az önző cseh sovinszizmus, amellyel lehetlenné tették a kisebbségnek szabad szellemi és kulturális fejlődését. Evvel a rövidlátó politikával elérték azt, hogy ma országukban teljesen egyedül és elhagyatva állanak. Az a szlovákság, amely még két év előtt felszabadítóként üdvözölte, az a rutenség, amely önként csatlakozott Csehországhoz, ma egész nyíltan hangoztatja, hogy becsapódtak. Szabadság és egyenlőség helyett megszámlálhatatlan csehet kaptak, akik imperialisztikus göggel intézik a két ország ügyeit. A gazdasági, az élelmi cikkek erőszakos rekvirálása szintén a cseh sovinszizmust szolgálja. Mi nem tartunk azokkal, akik azt állítják, hogy ennek a rendeletnek éle szintén a magyarság ellen irányul, mert a magyarság kezében vannak a termőföldek és e földek terményei fölött akar szabadon rendelkezni a cseh kormány. S amíg a termények árát szigorúan maximálja addig a kereskedelmi cikkekét nem meri maximálni, mert azok mind cseh-produktumok. Újbló hangsúlyozzuk, hogy a nemzetiségi kérdést itt kikapcsoljuk, mert ez a rendelkezés egyaránt súlyt magyart és szlovákok, németet és rutént, de azt el kell ismernie mindenkinek, hogy ezt a rendeletet okosnak nem lehet mondani, mert amíg a gazdák zönségét egy csapásra szegényné teszi, addig a kereskedő- és iparos-osztálynak továbbra is meg-hagyja a lehetőséget arra, hogy gazdagodjék.

Egy társadalmi osztálynak elnyomása a többi érdekében, szolgálhatja a reakciót, de hogy nem demokratikus, az egyszer oly bizonyos, mint a kétszer kettő. Ugyanígy vagyunk a kommunisták mind terrorisztikusabb fellépésével. Nem tudjuk, nem ismerjük ezeknek célját, indító okát, vég-eredményét! Mert itt sem vág össze minden egymással. Galgócon hozzáfognak a kommunizáláshoz. Iglauban a katonák lelővik a németeket. Szlovenszókban börtönbe csipelik a magyarakot stb. És emellett a szocialista kormány országának népeit kiszolgálhatja a cseh vállalkozóknak, a cseh bankoknak. Csupa ellentmondás mindentűt és mindenben! Ilyen ellentmondásokat csináló politikának igazán nem lehet egyéb következménye, mint a főkéletes felfordulás, a teljes anarkia, amelyben tönkremegy munkás és nem munkás, férfi és nő, ifjú és agg, de legelső-sorban maga Csehország, Szlovenszkó és Ruszinszkó! Videant consules! . . .

Az Ungi Kiszgazdapárt memorandumához.

A háborút megelőző időkben, amidőn a magyar gazdák vezetői felhívták a kiszgazdákat, hogy „az egyesülésben rejlik az erő” elvének megfelelően tömörüljenek, szinte megdöbbenő volt a jelenség, hogy a falvak népe, az eke, kapu, kasza forgatói csak tunyán reagáltak a felhívásra.

A gazdák általában nem becsülték az egyesülést.

Egy-egy gyári, ipari és kereskedelmi munkás-körök érdekelt szolgáló kongresszusra ugyszólván minden érdekelt igyekszik; egy-egy tag bünsőnek érzeti magát, ha önnön érdeke javítását célzó agitációból, demonstrációból, munkából elmaradna, nem venné ki a részét.

Minden szervezett párttag hűségese fizeti a tagsági díjat s nem nagyon kutatja, hogy a sok kicsiből nagy is nőhet, hogy a tagsági illetékekből mire és merre költenek a vezetők; a tagsági díjat olyan természetesnek találja, mint a cirkusz mutatványai megszemlélését szolgáló belépőjegy megváltását. Részt vesz a kongresszusok felvételülán, beszédekben, vitaközösain gyönyörködik a demonstrációk hatásán.

Egy szóval pár korona lefizetése után egy nagy közösség tagjaként érzi magát a bántódása esetén, ha sérelem esik rajta a vezetőségnek kívül a hozzá hasonló tagsági díjakat befizetett elvtársak egész tömege alá a pártjára, kél a védelmére.

A kiszgazdák nem egyesültek ezeltől, de most hogy végre megtették: az államhatalomnak is támogatnia kell őket, mert egy jól rendezett államban fontos és elsőrendű tényező az agrarius érdek felfelátában állók tömege.

Eme igazság alapján le kell vonnunk a következtetést, hogy t. i. a gazdák megkérdése, meghallgatása nélkül semminemű fontos, az összlakosság javára szolgáló kérdést nem szabad le-tárgyalni, élethe léptetni.

Az ungi kiszgazdák azt mondják — s nagyon helyesen — 150 K maximális ár kevés s ha a kormány ragaszkodik ehhez,

Gazd uraim, noha későn, de még mindig idejében mondták ki az ultimátumot s hogy ezt minden bejelentés nélkül nem tették meg eddig, az csak a gazdának a termőföld iránti szeretete, a rögöz való ragaszkodás és egy magasabb erkölcsi felfogás erényének köszönhető.

Mert kérem szeretettel: az ipari munkás, a gyári, kereskedelmi alkalmazott mereven ragaszkodik az 8 órai munkaidéjéhez, a gazdához mérten nagyobb jövedelme van, ezt a jövedelmet sem a szárazság, sem az aszály, sem a jégverés,

vízáradás, egerek, rozsdá, tűzveszély, tehát sok eshetőség nem fenyegeti s mert ma az 50 koronából megélhet, de már holnap kevesli ezt, béremelést sürget s ha munkaadója ezt megtagadja: sztrájkjal felel, kicsikarja — ha nem szépszerével, hát terrorral.

De a gazda nem szállhat perbe a faggal, esővel, jéggel, aszályal, tűzvészsel, nem sztrájkolhat az Istennel: a szenvedett kárért legfeljebb a biztosításból kap némi kárpótlást, ha elég előrelátó volt, de egyébként egész évi nehéz munkájának eredménye kárba vesztet, ami nemcsak neki, de általános nemzetgazdasági szempontból elbíralva a kárt, az egész ország vesztesége.

A háború előtt egy köböl búzáért egy pár cizmát, két köbölért egy öltöny ruhát lehetett venni, egy szekérről termény árából pedig egész mennyasszonyi kelengélyt lehetett beszerezni, egy tyúkért 2—3 keszkenőt lehetett venni, a tojás árából — noha nevéstesen olcsó volt a gazdaság eme mellékterménye — de helyes beosztással a háztartás — só, gyufa, cukor, petróleum — fűszerszükségletét lehetett fedezni.

De hol vagyunk ettől ma? Én úgy hiszem, a gazdák szivesen adják a buzát 5 forintért, a szarvasmarhát 50-tól 100 forintért, a gazdaszovnyok szivesen adják a jércét 50—60 K-ért, a tojást garasért, de viszont ők is joggal megkövetelhetik, hogy a ruházati lábbeli és egyéb szükségleteiket is ennek arányában kapják meg.

Az Egy — Vályi uramék kezdeményezésének csak úgy lesz meg a kellő eredménye, ha nemcsak Ruszinszkó, de az egész cseh-szlovák köz-társaság gazdátársadalom minden tagja megfogadja a jótanácsot: „Egyesülésben rejlik az erő!”

Ami pedig a gazdákat ért aljas támadást illeti — sajnos — napról-napra tapasztaljuk, hogy az emberiség felelőlen, törvényt nem tisztelő, Istent nem ismerő, emberi jogokat nem becsülő, az erkölcsöket megvető elemeknél szélsőséges viselkedése mindjobban elfajlik.

Hogy a kihívásra a gazdák erősebb megtorlással nem feleltek, az csak az ő önmurak fenségességének köszönhető, mert ha egyszer, amikor a méregpohár megtelt, az egyes bolsevista fenegyerekek heccelésén elindult százak támadására a falvak ezrei indulnak el, hogy a sok sérelmet, gyalázatot megtorolják: — akkor baj lesz! — Mert ha a gazda csak magának valót fog szántani, vetni, — nem lesz kenyér! — Kihull a gyári, iparos munkás kezéből a szerszám, a kereskedő kezéből a mérleg.

Ha a gazda valamikor azt fogja mondani: — de be is tartja — nem termelek, nem adok el, egy szóval az „elvtársak” módjára kimondja a sztrájkot, akkor látják majd az „elvtársak”, minő erő van a „bűdös paraszt” kezében.

A megoldás kulcsa a kormányzó és kormány kezében van! Ha a gazdák megokolt, jogos és méltányos kívánásait teljesítik, az ipari, ruházati cikkek árát szabályozzák, akkor lehet nyugalomra kilátás, egyébként a különböző érdekesoportok össztüzése elkerülhetetlen.

Az agrariusokhoz pedig az a tanácsunk: az üzletek fényes kiratni ne igazassák őket. Ruházatukat házilag állítsák elő. Hadd halmozódjék az ár! Meglássák, hogy a tőkés, a gyáros és a munkás lesz, amely beadja a derekát s alább adja a portékáját, vagy bezárja a boltot.

De a fő: „egyesülésben az erő” összetartani, kitartani, higgadtan bevárni a győzelem napját s a bajok elmúltát.

Felhívás. Mindazok akik a katonai kincstár tulajdonát képező közszükségleti cikkek fuvarozását vállalni, illetve úgyben az illetékes katonai hatósággal szerződésbe lépni óhajtának, fel-nikezzenek e hó 25.-ig a rendőrfelügyelőség hivatalánál (I. em. 3. ajtó), ahol a feltételek meg tudhatók. Rendőrfelügyelőség.

A tisztviselőkhöz és az alkalmazottakhoz!

A tizenkettődik órában szölok hozzátok: egyesüljünk és szervezkedjünk, lépünk ki a cselekvés terére, nem figyelő bizottság, hanem energikus elnökség kell, amely érdekeinket megvédi.

Lássátok be, hogy nincs idő habozásra; ígéretet fogtok kapni, de kenyeret nem és nem tudjuk, mit rejt magában a holnap. Máris halljátok: „Munkaképtelen a parlament, semmit sem lehet elintézni, menjenek képviselőikhez, kérjenek azokról alkalmazást!”

Megmondotta Haberman miniszter: nem akar tudni magyar iskoláról, magyar intézményekről, magyar tisztviselőkről, pedig csak természetes azoknak létezése egy ezereves magyar uralom után.

At lehet festeni a felírást, a hivatalt, az intézményeket, de a népet, a földet és a természetet soha!

Ha másképp nem megy, lépünk jajszavunkkal — nem, követelő kiabálásunkkal — a nagyvilág elé; bizonyára több megértést találunk ott, mert lesznek, kik a „ma nekem, holnap neked” igazság szerint belé tudják képzelni magukat a mi helyzetünkbe.

Mindenkinek joga van élni; ha nem akarnak visszavenni, adjanak tápdíjat, nyugdíjat vagy 60%-ot, de valamit adjanak, e célból kell egyesülni, elnökséget választani, aki követel. cselekszik, míg kenyérhez nem jutunk.

Egy tisztviselő.

A szent Bazil-rendiek nevelőintézetének ügye.

Ami ruszin, ami katolikus azt lassan, de biztosan tönkretenni, helyébe csendesen a kacapot, a muszkofilt egy becsmepésni, hogy az idővel Moszkvával direkt összekötésben legyen; ez a célja az ide menekült kacapoknak. — Nevelőintézeteink miattok sínylőnek, gimnáziumunk a kacapok beözönlése miatt nem mutatható fel eredményt.

Most azon nyargalnak, hogy egyetlen modern internátusunkat és a ruszin nép egyetlen szentes rendjét fojtsák meg. Megjegyezzük, hogy az aljas merénylőtről a ruszin nép még semmit sem tud.

E hó 6-án az igazságügyi referenshez beosztott türelmes főkapac járásbíró egy komissiót vezetett a Bazilita internátusba, hogy azt már negyedszer szemrevételezze és kimondja, hogy amennyiben más alkalmas épület nincs Ungváron törvényszék céljaira, azért a bazilita atyák, a házműr, vegyék fel a vándorbotot és tovább.

Szépen vagyunk. Nem volt elég a Papfítápintézetet és Konviktusit lerekvirátni — most még tovább mennek és teljesen tönkre akarják tenni tanintézeteinket.

Talán fáj kissé az „Esti Ujság” vasárnapi közleménye? Előszörjük, hogy a törvényszék Ungváron való felállításra szükséges, de azt már nem engedhetjük, hogy törvényszék részére a Bazilita internátust foglalják le, akkor, amikor a kaszárnyák füresek. (Oda nem meri a törvényszék beköltözni, mert igen sok a hatlábú vörös.)

Az „Esti Ujság”-nak vasárnapi cikkét olvasva, — a vidéki szülők memorandumot terjesztenek elő a kormányzóhoz, védje meg Ungvár jelenleg egyetlen működő középiskolai internátusát a kacapok erőszakossága ellen, akik a ruszinok és csehek közt csak a békétleneséget szíjják.

Tudtunkkal a kacapok megvették volna a Tanító-otthont, hol saját „nemes”, „hazafias” és „vallásérkölcös” nevelésük mellett a kibővített internátusban nevelnek a teljes stipendiummal ellátott „ruszin” ifjakat.

Utána nézünk, hogy kinek a pénze lesz? a kibővített internátusban kamatoztatva

Szülők és tanulók emeltek szót a merénylők ellen!

Bálint Miklós.

Ismét tollhegyre toladódik ez a dísztelen név. Foglatkozunk már egyszer vele is. Akkor azt írtuk róla, hogy féktelen bolsevik, hogy véres kommunista agitációt folytat és hogy a maszlalógó újság legkitartóbb maszlalója. Annak idején az illetékes hatóságok figyelmezteltek rá. Hiába!

Most pedig: „Adj a tónak szállást, kiver a házból” elméletet fényesen igazolja Bálint „elvtárs” legutóbbi merénylete. Ez a szemérmelen egyén a múlt hét folyamán megjelent a Fried

féle palotában és Kiszely cseh hivatalnokot — saját irodahelyiségében — nem tudni mi okból véresre pofozta. Erről az esetről pedig a hatóság állapítsa meg, hogy hát ez meg micsoda! Mert mi már egy párszor rámutattunk a vég nélküli vörös terróra. Hiába! Az „emigráns” elvtársak tovább garázdálkodhatnak! Határt nem ismerő szemtelenségük már a végletekig jutott. Meddig fog még folyni Szlovénzskóban és Ruszinszkóban a magyar gyalazás, büntetlenül meddig még e kálváriák kálváriája?!

Ungvári sikereim felbuzdulva Tiszaujlakon folytatja Bálint „elvtárs” agitációs munkáját. Tiszaujlak szülőfaluja a véres közü terroristának és itt ki is tett magáért alaposan. Az ottani ker. szoc. párt tudvalevően a kis városban gyönyörű kultur munkát végzett. F. hó 7-én szerdán este nagygyűlés volt, ahova betolakodott Bálint is egy pár „elvtársával.” Alig kezdte meg Meszlényi ügyvezető titkár a beszámolót, az elvtárs urak vadallati ordítással rárontottak a meglepett emberre és azt félholtan verték.

Természetesen az értekezletet tovább folytatni nem lehetett, ellenben Bálint „elvtárs” átvette a szót és a „forradalmi szocializmusról” tartott dicső elvtársainak épületes hülyeségeket.

Kérdezzük Huber rendőrprefektust, ki felelős Ruszinszkóban ezekért a galád rémtettekért? A cseh-szlovák állam alkotmányában lefektetett „szabadságjog” bennünket is megillet, nemcsak a „zsidó kommunistákat!”

A 12-ik órában követeljük, vessenek véget Bálint és társai machinációjának, mert világbotrányt csapunk a hatóság ezen tehetetlenségei miatt.

Bálint úrék pedig nemokára méltó kézből kapják vissza ezeket az arculcsapásokat.

A Nagyág völgyéből

junius 15-én vonultak ki a románok akiknek helyét azonnal megszállották a cseh-csapatok. Tudósítónk a Nagyág völgyéből (Huszt, Iza. Herincse, Berezna, Alsóbisztra, Ökörmező) érdekes helyzetképet festi:

A gazdát cserélt egész környék az egyetlen Berezna, és részint Huszt kivételével schizmatikus lett, vagyis elszakadt a római egyháztól. A görög katolikus papokat gör. keleti, nagyrészt a népből származó és egy-két évi tanulás után orthodox módra felszentelt szerzetesek foglalták el, de sem a parochia lakásokba be nem költöznek, sem a községek gör. kath. templomait istentisztelet céljára nem használják fel. Tudják a jogot, mely szerint ha csak egy család is megmarad a gör. kath. vallás mellett, akkor sem a parochia sem a templom nem illeti őket, legalább egy ember pedig mindenütt megmarad a kath. hit mellett. Az ilyeneknek ugyan igen nehéz a sorsuk, mert a többiek már csak az említett okból is szeretnék őket a maguk pártjába vinni. „Legyetek inkább — mondják — zsidók, vagy bármilyen más vallásuk csak nem gör. katolikusok E esetben ugyanis mint egyedüliek ők maradnának az egyházi fundus birtokában. De a dolguk nem igen sikerül, pláne mikor olyan dolgok is történnek, mint Izán és Herincsen, hogy az idén már többször is villámütés érte a templomot. Ezt a hitben megmaradottak jelnek veszik és még jobban megerősödnek felfogásukban, hogy az Isten haragszik a hittől szakadtakra és azt ezzel mutatja ki.

Izán egyébként szerzetész épül, ahol majd a gör, keleti schizmatikus papokat képezik, mert ugy gondolják, még sokra lesz szükség. Női szerzetesnők!) minden faluban vannak, de nem szerzetházban, hanem otthon élnek, fehér ruhában járnak, a kántor helyett temetnek és az utcám többé nem Slava-val, hanem Dáj bozse Zdrvoja-val (Adjon Isten egészséget!) köszönnek. Ezt teszik egyébként az összes schizmatikusok. Ez a megkülönböztetés a gör. kath. és a gör. keleti között.

Szomorú látogató a Nagyág völgyi falvakban a kiütéses tifusz, amely naponta igen sok áldozatot elvisz. Okát ne kérdezzé senki. Mi szokott előznie lenni a kiütéses tifusznak? A hiányos táplálék, a tisztaság, az orvosságok, orvosok, ruházat hiánya... Mikor tűnnek el már az okok, amelyek a nép halálát hozzák?

— Kényszer hosszunap. Iván József szemlenczi gazda családjával Ungvár felé tartott, hogy itt a savanyvízi fürdő használja. Szokás szerint tarisznyával jöttek, hogy legyen harapnivaló is a fürdés után. A tarnóczi csendőrök az ennyivalót elvették tőlük és harapás kenyér nélkül bocsátották tovább. Így bizony Iván uraméknak az nap a fürdés élvezete után kényszer hosszunapjuk volt, de milyen címen volt szabad megenni a tarnóczi csendőrségnek azt, amit elkövetett? Feleletet várunk!

Elbocsátva . . .

— Szomorú regényfejezet egy tisztviselő életéből. —

Másfélve, hogy Szlovénzskón és Ruszinszkóban — Beneš külügyminiszter szavai szerint — „az itt lakó népek akaratából” a Csehszlovák állam gondoskodik testi-lelki szükségleteinkről.

E másfélve alatt a köztársaság vezetői többször hangszólították az itt élő nemzetek egészének és egyes tagjainak egyenjogúságát, többször egyenesen a magyarság jogainak biztosításáról szölokáltak, de mindnyájan tudjuk, hogy minden szép szó üres ígéret maradt. Ismerjük mindnyájan százszor fölpanaszolt sérelmeinket, jól tudjuk,

Belefásulhattunk

már a panaszok elősorolásába, az igazság követelésébe, mely itt a magyarság részére — úgy látszik — elérhetetlen. De a cseh hatóságok nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy süketséget tettevek, mintek kielégíthetnek. Nem hagyunk fel az igazunkért indított harccal, résen leszünk. És ne feledjék el, hogy már vannak képviselőink, a magyarság már nemcsak kérni, de követelni is tud.

Az újabb eset, amely tudomásunkra jutott, a következő: *Hauptmann* Gyula nagybereznai körjegyző 39 évig szolgált községét. (Vajjon levon-e munkájának érdeméből, hogy a község e 39 éven át a magyar államhoz tartozott?) A fogadalmat le nem tette, de szolgálatot továbbra is teljesített. Május 1.-én elbocsátották, mégpedig minden nyugdíjigényétől megfosztva. Ez ellen felebbezést adott be a főszozlabíró felszólítására továbbfolytatta a munkát. Felebbezését elutasították, egyuttal felszólították, hogy április 30.-án fölvegt május hóra szóló fizetésének megfelelő összeget térítse vissza.

A dolog tisztán és világosan embertelen, jóformán kommentárta sem szorul. Egy 39 évet szolgált, egész életét munkában töltött, egész családjával szülőhelyébe gyökeredzett tisztviselőt egyszerűen kidobnak. Menjen, költözzön el, keressen más hálókat öreg napjaira, hadd dobálja az élet, ugy-e!?! Mert nyugdíj nélkül itt nem maradhat, kenyér után kell néznie. Pedig — ha jól tudjuk — a jegyzői alapot, melyre a nyugdíj-befizetések történtek, nem Budapesten, hanem a vármegye központjában kezelték, s ha jól tudjuk, nem egy főszozlabíró és jegyzőt nyugdíjaztak, akiknek nem is volt meg teljes szolgálati idejük.

Emellett szinte neveléses lehetne — ha az illető tisztviselőre nézve esetleg nem lenne szomorú — a májusi fizetés visszakövetelése. Tessek megkérdezni a főszozlabíró, ő meg fogja mondani, hogy a bereznai körjegyző az ő felszólítására és tudomásával dolgozott nem május végéig, hanem június közepéig. Ezért nem jár fizetés? Talán a rebublika az esküt fizeti, nem pedig a munkát?

Ajánljuk az ügyet a kormányzó ur figyelmébe. Reméljük, most már új módra intézik az ügyeket!

A beregszászi zsupán ismét taktikázik.

Az „Országos Magyar Kisgazda- , Földmives- és Kisiparos-párt” Komáromban 1920 május havában tartott nagygyűlésén Ruszka-Krajna részére Beregszász székhellyel kerületi központot állított fel. Ezen határozat alapján a Ruszka-Krajnához csatolt magyar kisgazdák, kisiparosok és földmivesek, valamint egyéb társadalmi osztályok is a legnagyobb lelkesedéssel fogtak hozzá a párt megszervezéséhez és a párt alakítás engedélyezésé, helyesebben a pártprogram elismerése iránt kérvényt a pártvezetőség a beregszászi zsupáni hivatal útján az ungvári kormányzóhoz benyújtotta. Az engedély végre június 30-án leérkezett Beregszászba. A pártvezetőség erre a már elkészített plakát — belépési nyilatkozat — és rőpirat alakjában föglialt programpontokat a kinyomtatás előtt cenzurázás végett július 3-án benyújtotta a zsupáni hivatalhoz, hogy másnap 4-én már nyomdába lesz adható. Azonban Licht zsupán ur, aki ezeltől hadbíró volt, tehát feltétlenül jó taktikus is, új támadási tervet dolgozván ki, a cenzurázás végett benyújtott iratokat merészen elhatározással felküldötte az ungvári kormányzóhoz, de csak 4 napi gondolkodás után, vagyis július 6-án. Azonban a pártvezetőség is jó taktikus és és a zsupán urnak nyilván az elodázásra irányuló taktikáját meghehüsította, mert közvetlenül a kormányzóhoz fordult s a cenzurázás négy nap alatt megtörtént.

Vajjon mi sors vár ezek után a Beregszászban megjelenés stádiumában levő lapra, mely a ker. szoc. és kisgazda párt hivatalos lapja lesz, ha ennek cenzurálásánál is hasonló eljárást fog

Az 1919. évi husvét táján arra kért fel Matyáczkó ur, hogy adjak én neki a vezetésem alatt álló intézetben ebéd- és vacsora-kosztot egy hónapig. Kérését teljesítettem. 300 K-t kértem, ő lealkudta 200 K-ra. Elfogadtam. Egy hónap múlva továbbra is kért kosztot. A határidőt egy hónappal meghosszabbítottam azzal, hogy tovább már igazán nem adhatok kosztot, mert a kamaránk üres s mert előjáróink a nagyszünetre elhagyják az intézetet és így az ugynevezett superiorri koszt főzése szünetelni fog. A hónap elteltével Matyáczkó ur továbbra is küldött az ebédért. Adtak neki, de megmondtam, hogy letel a hónap, a kamaránk különben is üres s így tovább már nem adhatunk neki kosztot. Erre Matyáczkó ur nagybölcsen azt mondta, hogy én neki 15-én fel nem mondtam, így tehát nem szüntethetem meg a koszt kiadását. Hiába hivatkoztam én a hónap leteltére, ő csak tovább küldött az ebédek és vacsorák után. Közben a házvezetőnő állandóan rágta a fülemet, hogy Matyáczkó úr válogat az ételben, paszulyt, káposztát nem eszik stb. Végül a 2-ik hónap után még egy hetet bevárva, végleg beszüntettem a koszt kiadását. A Matyáczkó úr cseléje ebéd nélkül tért vissza s neki, mint később panaszolta, 30 K-ba került a Bercsényiben az ebédeje. Készen volt a harag. El is jött és bejelentette, hogy sérve érzi magát, mert a superiorok még pár nappal tovább kosztoltak mint ő s aztán mutatta is a haragját, már amugy az ő szokása szerint t. i. görbén nézett rám az utcán. És terelve, főzte a megtorlást. Jött a concursus (a szentszék nagy évi gyűlése), melyen az intézetek költségvetéseit tárgyaljuk. A pénz lepecsételése folytán intézeteink mind kölcsönre szorultak. 25—30—40 ezer koronát szavaztunk meg nekik. Az én intézetem csak 5000 K-t kért és bár gazdaságunkban 2 ló, 3 tehén, 3 üsző, 10 sertés, 20 hold föld termése gazdasági eszközök, szóval legalább 70 ezer K ingóssági fedezetünk volt, Matyáczkó ur felállt és kijelentette, hogy meg nem szavazza a kölcsönt, mert nem lát elég garanciát. Megkérdeztem tőle, hogy miért szavazhatta meg X intézetének a 25.000 K-t, Y-nak ennél is többet csupán az épültre és alapokra, holott az én intézetem ezeken felül többszörös ingóssági fedezete is van. Matyáczkó ur erre még rádúplázott és egyenesen jegyzőkönyvbe kérte vétetni a tiltakozását azzal, hogy ő az alapok érdekét védi. E provokálásra megjegyeztem, hogy Matyáczkó ur jól tenné, ha előbb rendezné az alapokkal szemben már évtizedek óta fennálló rendezetlen kölcsönét és több évi házbértartozását, akkor aztán elhinnék neki, hogy komolyan védi az alapok érdekeit.

A kölcsön meg lett szavazva, Matyáczkó ur pedig nem is haraggal, hanem gyűlölettel kezdett rám nézni és rólam beszélni. Fenyegetőzött, hogy majd beleszól ő is a politikába. Ő majd olyat mond, hogy én egyenesen szörnyet halok. Mondhatni, hogy féltel is tőle, nem a szörnyhálótól, hanem mástól is, elvoltam készülve, hogy rémes dolgokat fog összehordani.

És ez be is következett, a cserebogár, illetőleg Matyáczkó ur a nagy önéleplező nekiment a falnak, nagyot koppant s aztán el nem hallgatott. Adja a politikai martírt. Pedig hát nagy haragjának fenti históriája, mely adatokkal és tanuokkal igazolható, világosan mutatja, hogy e haragnak nincs semmi köze sem a politikához, sem az eskükhöz, melynek le nem lételével már ismételtlen is eldicceszkizik.

És még ő mondja, hogy én haragszom rá és „erkölcsi halálát szomjazom.”

Valóban rémes dolog! Valóságos üldözési mánia. Pedig hát én nem haragszom rá, hisz ő nem volt mindig oly veszedelmesen mérges. Tavaly, midőn a bolsevikiek fenyegették Ungvárt s nekem menekülnöm kellett, Matyáczkó ur eljött hozzám a lakásomra, hogy ő néhány izraelita családdal való barátsága révén közbenjár a bolsevikieknél, hogy én mielőbb visszatérhessek. Persze akkor megkapta a 200 K-ás superior kosztot. Ime ez a salvus conducuss históriája, melyre Matyáczkó ur oly véstíjósán céloz s mellyel azt akarja igazolni, hogy én a politikában előre és hátra nézek.

Igaz van Matyáczkó urnak. A jó politikus előre is, jobbra is, balra is, hátra is néz, hogy nepe jövőjét ne kockáztassa. A jó politikus nem esiníthat cserebogár, avagy banka-politikát.

Én tehát ismételtlen kijelentem, hogy nem haragszom rá.

Én csak féltel őt, hogy ismét nekimegy a falnak s még nagyobbat koppant úgy hogy aztán el is kell hallgatnia.

Ungvár, 1020. jul. 8.

Volosin Ágoston.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

N. D. Isten hozott, Testvér!

F. B. A keresztyény gondolat nem lehet jelszó, de a szocializmus mégis csak a zsidók vezetik. A maguk szocializmusa igenis zsidó világralmi törekvés (a munkás-érdek csak szósz körülötte).

Munkácson egy 6 szobás modern HÁZ ELADÓ.

Cím a kiadóhivatalban. :-: :-:

Egyházi kellékekben

az egész Szlovenszko területén fenálló híriány segítve lett. — Raktáron van óriási választékban mindenféle **miseruha, birettum, KEHELY, gyertyatartó, szobor stb.** Mindenféle nyelvű **imakönyv, breviárium, szentkép, falkép. OLVASÓK** egyszerűtől a legfinomabb ezüstolvasóig. Legújabb magyar kath. irodalmi ujdonságok nagy választékban. Egyházi ruhák, zászlók jutányosan javítatnak. Vidéki népműszökekre olvasókat, imakönyveket, szobrokat stb. bizományba küldünk.

Szíves pártfogást kér:

Egyházi Műintézet

Bratislava (Pozsony), Hummel-u. 4. sz.

JAKUBEK MIHÁLY okl. mérnök

magánmérnöki irodája

UNGVÁR, Széchenyi-tér 31. 3-2

Elvállal: BIRTOKFELVÉTELT, PARCELLAZÁST

valamint mindennemű mérnöki

TERVEZÉST és KÖLTSÉGELEST.

Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy fél éves

varrás és szabászati tanfolyamot nyitok.

A tanfolyamon résztvevők saját részükre — tanításom alatt — a legmodernebb ruhaneműt pontosan elkészíthetik.

Üzv. Balázs Gézáné, Képezde-utca 2. szám.

3-3

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy műhelyemben mindennemű

kalapjavítást

jutanyos áron elvállalok pontos munka és rendes kiszolgálás mellett. Tisztelettel

SÁNDOR MIHÁLY kalapos-mester

Várpalja-utca 13 szám.

Nagy raktár kész cipőkben!

Aki csinos és tartós cipőt, csizmát vagy bakancsot akar,

keresse fel bizalommal

Havasi István

csizmadma-mestert Ungvárt, Bozós-u. 33. (Bent az udvarban.) 3-2

Mérték szerinti rendelések!

8 drb. Gerstung-féle felül-ről és hátulról kezelhető

KAPTÁR,

egy SANITAS SZOBAGÖZFÜRDŐ-készülék eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

3-3

Myomatott Földesi Gyula könyvnyomdájában, Ujkered.

MEGHÍVÓ.

A GRÁNIT, KŐ- ÉS ÉPÍTŐIPAR R-TÁRS.

1920. évi július 24-én d. m. 3 óraker Ungváron, az irodahelyiségében tartja

rendes évi közgyűlést, melyre a t. részvényeseket ezuton tisztelettel meghívjuk.

Tárgyszorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének tudomásulvétele és a felmentvény megadása.
2. A zárszámadások felülvizsgálása és a mérleg megállapítása.
3. Az alapítóke felemelése.
4. A felügyelőbizottság 3 évre való megválasztása.
5. Az alapszabályok 3., 10. és 16. §§-ának módosítása, illetve megváltoztatása.
6. Esetleges indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlést megelőzően 8 nappal beadattak.

Ungvár, 1920 július 8.

Az igazgatóság.

VAGYON	MÉRLEG-SZÁMLA.	TEHER
Pénzárkészlet . . . 12603 K 79 f	Részvénytőke . . . 120000 K — f	
Gyártelep . . . 1997363 K 10 f	Hitelezők . . . 757258 K 62 f	
Adósság . . . 346938 K 92 f	Elfogadvány . . . 550000 K — f	
Külföntek . . . 38671 K — f	Átmeneti tételek 26960 K — f	
1919 évi vesztes. . . 24196 K 81 f		
	2534218 K 62 f	2534218 K 62 f

Užhorod, Ungvár 1919 dec. 31.

2-1

Az igazgatóság.

Szövetkezetek és vegyeskereskedők figyelmébe!

Aruszukségletét legolcsóbban és legjobban csak a

MOSKOVICS LŐRINC

4-1 cégnél szerezheti be.

Pontos, figyelmes és lelkiismeretes kiszolgálás!

Vége!

Segítség!

Sürgőnycim, postacím:

„AGENTURA DRAGIC“

közvetítő, tudósító, felvilágosító iroda és kereskedelmi ügynökség

Ungvár (Podkarpatska Rus) Szobránc-u. 17.

Foglalkozik: kölcsönök kieszaközlésével, vállalatok felállításával, gazdaságok berendezésével, mezőgazdasági és erdőgazdasági ingatlanok adás-vételének közvetítésével, ingatlanok becsülésével, ki- és bevitteli engedélyek kieszaközlésével, üzletek és műszaki ügyek lebonyolításával, POSTA és VASÚTI KÁROK érvényesítésével, fuvarlevelek felülvizsgálásával, szabadalmak megszerzésével, károk becsülésével és érvényesítésével, törvények, rendeletek és hatósági intézkedések körülü felvilágosítással, adókivetések körülü szabálytalanságok ellenőrzésével, MAGÁNÜGYEKBEIN való mindennemű eljárással stb. stb. :-:

Legkiválóbb szakerek!

Legkiválóbb segítőerők!

U firmi Eugen a Stefan Strömpl Michaloviciach

su na predaj v dobrem stave sudi z vina a sice 60 kusu od 130—200 litrov, 50 kusu od 200—300 litrov, 15 kusu 300—400 lit., 24 kusu 500—600 litrov. Dohromady cca 500—600 hektoliter.

Strömpl Jenő és István cégnél Nagymihályban

jókarban levő használt boros hordók eladó és pedig 60 drb. 130—200 lit., 50 drb. 200—300 lit., 15 drb. 300—400 liter, 24 darab. 500—600 literes. Összesen cca 500—600 hektoliter. 3-2

FRANCIA RAKOTT ÉS EGÉSZ

MALOMKÖVEK

NAGY VÁLASZTÉKBAN kaphatók GLÜCK MIKSA fakereskedőnél, Ungváron (Árpádvézér-u. 80. sz.) 3-2

HEVERDLE FRIGYES FÉNYKÉPÉSZ Szobránci-u. 1. szám, — (a volt reáliskolavai siben).

FÉNYKÉPEK

jutányos áron, gondos kivitelhen készülnek. 10-2